

Oslo domkirke, 23.02.2025

Preken, Vigslingsgudstjeneste på Kristi forklaringsdag, Luk1,39-45

Hvordan er det mulig?! Å ha et så sterkt møte med Jesus, og så først falle i dyp søvn -og i etterkant ikke fortelle det til noen?! Disiplenes sovehjerte overrasker stadig;det står at de sovner, både her på fjellet, OG mens Jesus har dødsangst i Getsemaneden natta han blir arrestert, hvor han har bedt disiplene våke med seg. **Disse førstekirkens ledere virket ikke verken særskilt fromme eller utholdende – det kanvære en trøst når man selv skal aksle et kirkelig og åndelig lederskap som kanoppleves overveldende. Heldigvis skal jeg ikke gjøre det alene.**

Disiplene bråvåkner til Jesus forvandlet for øynene på dem, de hører Guds kjærlighetserklæring fra himmelen, og i tillegg gjenkjenner de superhelter fra Det Gamle Testamente, Moses og Elias, i samtale med Jesus. – **Tenk å ha en sånn Jesus-opplevelse, og ikke fortelle til noen hva de hadde sett?!** Når Matteus og Markus forteller om dette, står det der at Jesus påla disiplene å ikke fortelle noe før etter oppstandelsen, mens Lukas – som vi leser fra i dag - ikke oppgir noen grunn for at disiplene var tause. Kan hende de var redde for hva folk ville si? – **Hvilket rom gir vi hverandre, som fellesskap og som enkeltmennesker, for å snakke om tro og religiøse erfaringer?**

Selv har jeg aldri hatt sånne «ekstraordinære» møter med Jesus. Det lever jeg godt med. **Jeg opplever meg å ha en ganske jordnær tro, med det jeg vil kalle mer hverdagslige gudsopplevelser.** De kan være sterke nok! Jeg kan kjenne på et usynlig mektig nærvær på en ekstra tøff dag. Jeg kan kjenne på en dyp glede, kraft eller fred jeg opplever kommer fra Gud – i snødrevet på vei til jobb, i morgenlyset, i et smil fra en ukjent, mens jeg står og deler ut nattverd til unge og gamle i kirken eller på gata, når jeg tenner et lys eller synger en salme. **Spor av Gud, alt sammen. Selv om jeg vet at mange av mine nærmeste, som ikke deler min tro, vil tolke det på andre måter.** Våre forforståelser og fordommer, det vi har med oss av tanker, holdninger og erfaringer i møte med livet og virkeligheten, er avgjørende for hva vi faktisk får øye på og hvordan vi forstår det vi ser. **Vi ser i stor grad det vi forventer å se, enten vi er religiøse eller ikke.** Som en av mine kloke lærere sa: **“90% av det vi ser, ligger bak, ikke foran, øynene.”**

Hvor bevisste er vi på det?

Folk tror på så mye. Eller så lite. Hva som stemples som overtro, varierer, men i vårt samfunn er mitt inntrykk at **«undertro» er minst like utbredt som «overtro».**

Undertro - her forstått som et livssyn der man avviser alt som ikke lar seg strengt vitenskapelig forklare og bevise – det kan risikere å gjøre virkeligheten mindre, trangere og blekere enn nødvendig. **Det finnes jo så mye mer enn det vitenskapen kan forklare! Så la oss snakke om tro og erfaringer! Som kirke må vi i hvert fall gjøre det. I dag er det Kristi**

forklarelsesdag – og forklarelse er noe annet og mer enn forklaring, selv om ordene likner. Forklarelsen åpner opp for mysteriet, for undringen, for noe større enn oss selv; for at vi nettopp ikke kan forklare alt! Minst av alt Gud.

«Deus semper major», sa kirkefedrene (og sikkert **kirkemødrene** også) – «Gud er alltid større». Større enn våre forklaringer, vår fornuft, våre dogmer, våre ord. Gud er alltid større. **På Kristi forklarelsesdag får disiplene oppleve Guds storhet, på en måte som sprenger tid og rom: Jesus blir forvandlet for øynene på dem. Moses og Elia fra eldgamle tider samtaler med Jesus om oppdraget han skal fullføre – det peker mot at Jesus er oppfyllelsen av profetiene om Den utvalgte som skal komme. Enda sterkere kommer det til uttrykk i kjærlighets-erklæringen som lyder fra himmelen: «Dette er min sønn. Hør ham!» Sønnen lever i et evig kjærlighetens fellesskap med Faderen, der vi alle inviteres inn som Guds sønner og døtre og alt imellom. Både Guds og menneskets grunnmodus er fellesskap: Vi er fellesskapT.**

Peter ville at fellesskapet skulle vare, der oppe på fjellet: **«Mester, det er godt at vi er her. La oss bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia».** Lukas legger inn en tolkning av Peter her: **«han visste ikke selv hva han sa.»** I et av de andre evangeliene står det: **«Han (Peter) visste ikke hva han skulle si.»** Og når vi ikke vet hva vi skal si, kan det kjennes godt å trå til med noe praktisk. Det kan virke som Peter ville at de skulle bli igjen der oppe, fryse tiden, bli værende på topptur? **Uansett: Jesus ville ikke det. Han visste nok hva som ventet ham, han hadde nettopp snakket med Moses og Elia om det - likevel dro han disiplene med seg ned i dalen igjen; ned til hverdagen, til kampen, til oppdraget.**

Vi lever i urolige tider, i en fantastisk og forferdelig verden. Det har mennesker stort sett alltid gjort. **Jens Bjørneboe sa visstnok at «verden er full av både stjerner og ekskrementer»;** både kosmisk skjønnhet og drit og møkk. Med dagens teknologi og sosiale medier er vi påkoblet og oppdatert hele tiden, i hvert fall på det **algoritmene velger å vise oss.** En mix av søte katte-hunde-videoer, glamorøse interiørtips, treningstrender, krig og opprustning, uforutsigbare ledere, naturtap og klimaendringer ute av kontroll, er en **heftig kombo for både sjel og sinn.** I et stadig mer polarisert offentlig ordskifte, er det dessuten lett å bli taus eller troll, og miste tilliten til alt og alle. **Men som kirke er vi kalt til noe helt annet.**

Som troende og som kirke er vi kalt til å tro, håpe og kjempe, midt i alt som er. Ingen av oss har sett Gud, men Jesus har vist oss hvem Gud er og hva Gud gjør. Jesus kom for å frelse. Det er en kamp mellom godt og ondt, i oss og rundt oss, og vi kan ikke fikse den alene. Vi trenger redning og frelse – og vi har fått det!

Gud valgte å selv bli menneske, leve med oss, dø for oss, og gjennom det overvinne mørket. Johannes skriver om Jesus: **«Det sanne lys kom nå til verden. Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det».** Husk det! Som kirke forankrer vi hvert menneskes

livsfortelling og hele denne verdens fortelling i en langt større fortelling som Gud har gående med sin elskede verden, der mørket og dødskreftene ALDRI har det siste ordet! Gud elsker alt som lever. Derfor må vi **bruke utestemme** – i ord og handling - for å forsvare menneskeverdet og livet i vår verden. Det kan være fristende å lukke øynene for lidelse og urett - om vi har mulighet. **For å gå tilbake til dagens bilde: Det kan være fristende å bli værende på toppetur. Men de som fulgte Jesus den gangen, valgte å bli med ham ned igjen. De var IKKE perfekte; de sviktet, fornektet, sovnet på vakt, svek og tvilte. Men de ble med. De fortsatte å kjempe, tro, håpe, fortelle, elske sin neste. Hva gjør vi, som enkeltmennesker og som kirke, når Jesus kaller oss til å forenes med ham i kampen for livet i vår verden? Den danske vitenskapsmannen, poeten og ateisten Piet Hein har sagt: «Det finnes en ro, som kun beror på / at man er tro mot det man tror på.» Det finnes en ro, midt i kaos, uro og håpløshet, som handler om at vi øver oss i å tro og være tro. I ord og handling. Også når det koster.**

Noen ungdommer på Nørrebro i København lærte meg at **kirke er et verb: Å kirke, jeg kirker.** I Oslo bispedømme har Den norske kirke omtrent **800 ansatte, 7000 frivillige og over 400 000 medlemmer, som «kirker» på ulike måter.** Som biskop i Oslo bispedømme vil jeg bidra til å inspirere, støtte og veilede alle de ansatte og frivillige som hver dag «kirker», og gjør en stor innsats i Oslo, Asker, Bærum og i Døvekirken over det ganske land – takk til dere! **Her vil jeg gjerne inkludere også alle dere kirkefolk utenom Den norske kirke som jeg strengt tatt ikke er biskop for: Takk at dere kirker! At dere bygger katedral og bidrar til mer himmel på jord der dere er! Også dere med annen tro eller livssyn enn kirkens: Takk for deres bidrag til fellesskapet!** La oss snakke sant om livet, og samtidig løfte fram gleden og håpet som kan finnes, midt i alt som er.

Jeg henter kraften til min gjerning i korset, som jeg bokstavelig talt griper tak i flere ganger om dagen. Det minner meg på kjernen i evangeliet og alt vi skal være som kirke:

- 1.Vi bekjenner en korsfestet Gud, som har vært på de mørkeste steder: Vi er aldri alene.
- 2.Vi bekjenner en korsfestet Gud: Vi må aldri slutte å bry oss om verdens korsfestede.
- 3.Vi bekjenner en oppstandne Gud, som er sterkere enn ondskapen og dødskreftene – midt i alt som er.

Ære være Faderen, Sønnen og Den hellige ånd, som var er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet.

Biskop Sunniva